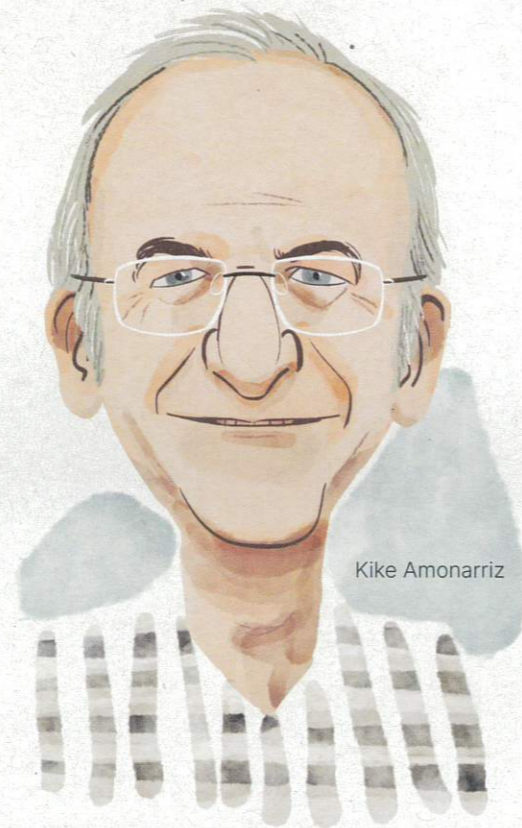

Gurasoak, euskararen transmisioan giltzarri

Egungo testuinguru soziolinguistikoan, familia da gure seme-alaben euskalduntze-prozesuaren benetako bihotza. Ikastolen Elkarteak antolatutako **online saio hauek** ez dira informazio hutsak; gurasoentzako **gida estrategiko bihurtu dira**, gure eguneroko zalantzei erantzun zientifiko eta praktikoa emanez. Saio hauek arrakasta itzela izan dute, eta orain **Ikastolen Elkartearen YouTube kanalean ditugu eskuragarri**, gure heziketa-ibilbidean erreferentziazko tresna izan daitezen.

Kike Amonarriz

Paula Kasares eta Kike Amonarriz adituek helburu argi bat markatzen digute: gurasook "motore" eta "eredu" aktibo bihurtzea. **Hizkuntza ez da ikasgelan soilik bereganatzen den kode bat**; haurraren "larruazal linguistikoa" da. Kasaresek dioen bezala, hizkuntzan eroso sentitzea, behar oro euskaraz asetzeko gai izatea, segurtasun eta autoestimu iturri ikaragarria da haurarentzat. Bide horretan, euskara gure seme-alaben azala eta babesa izan dadin, **ezinbestekoa da transmisioaren inguruko mitoak deseraikitzea** eta gure erantzukizuna geure gain hartzea.

Paula Kasares

Hizkuntza transmisioaren mitoak eta errealitatea

Askotan, gure beldurrak eta inertzia ez-eraginkorrak hizkuntzaren inguruko "ideia desegokietan" oinarritzen dira. Mito hauek haustea da lehen urratsa, guraso gisa ditugun aurreiritziak alde batera utzi eta segurtasunez jokatzeko. Hona hemen Paula Kasaresek nabarmendutako hiru mito nagusiak:

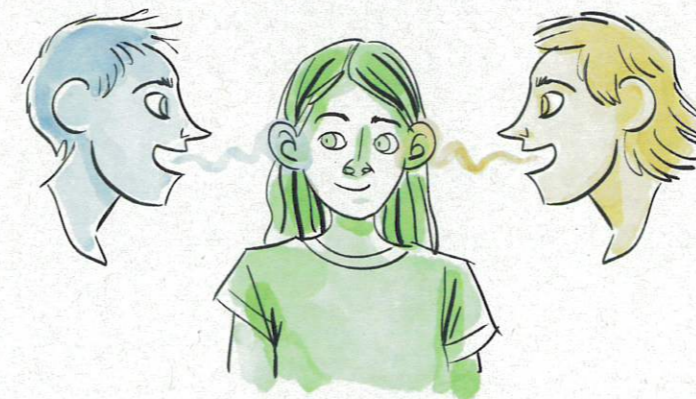
Hizkuntza berez eta zaindu gabe ikasten da.

Errealitatea: Genetikoki prest gauden arren, prozesua ez da automatikoa; elikatu egin behar da. Transmisioak proaktiboa izan behar du: haurrari euskaraz mintzarazi (deskribatu, kontatu, arrazoitu) eta erabilera-irizpide kontzienteak hartu behar ditugu gure agendan (telebista, eskolaz kanpokoak, aisialdia).

Haurrak soilik berari zuzenean egiten zaionetik ikasten du.

Errealitatea: Haurrak etxeko "elkar bitzita linguistiko" osoa xurgatzen du. Gaur egun, espazio komunikatiboak asko ahuldu dira; maiz gurasoak pantailara begira isilik gaude sukaldean. Gure arteko harremanak, dendan agurtzeko moduak edo telefonoa hartzeko hizkuntzak definitzen du haurraren eredia.

"Ama hizkuntza" bakarra eta aldaezina da.

Errealitatea: Baldintza egokietan, haur batek bi ama-hizkuntza izan ditzake. Hori posible da guraso euskaldunak kontsekuentziaz eta intentsitate handiz jokatzen badu, euskara harreman-hizkuntza gisa hasieratik finkatuz.

Zergatik da garrantzitsua hau?

Euskara berez ikasten dela edo eskolaren kontua soilik dela pentsatzeari (mitoak) utzi behar diogu. Ikuspegi oker horiek alde batera uzten ditugunean, gurasoek errudun sentitzeari uzten diote (inguru erdalduna delako, adibidez) eta ekiteko boterea hartzen dute. Gure seme-alaben bizitzako esparru guztietan —etxean, aisialdian, pantailetan— euskara egon dadin ziurtatzea ez da aukerako zerbaite, haien segurtasun emozionalerako ezinbesteko oinarria baizik.

Gurasoak motor eta eredu gisa

Kike Amonarrizek hausnarketa sakona egiten du: askotan, ikastetxeek "euskara irakastearekin" nahikoa dutela senti dezakegu. Baina ikasleek euskara ikasgai gisa soilik ikusten badute, ez dugu lortuko haiek hiztun aktibo izatea. Gurasoen "motor" funtzioa da zubi hori eraikitzen duen bakarra: ezagutzatik erabilerara dagoen tartea. Amonarrizek gogorarazten digu gure helburua ez dela euskara irakastea soilik, haurra gizartean euskaldun gisa sozializatzea baizik. Guraso gisa, gure motibazioa eta interesa partekatzea funtsezkoa da. Haurrak sentitu behar du guretzat garrantzitsua dela bera euskaldun izatea. Horrek ematen dio zentzua eskolan ikasten duenari.

Estrategia praktikoak familia-eremuan

Familia bakoitzaren egoera desberdina da, aipatzen dute bi adituek, eta horren arabera egokitu behar dugu gure jarduna:

Familia euskaldunak:

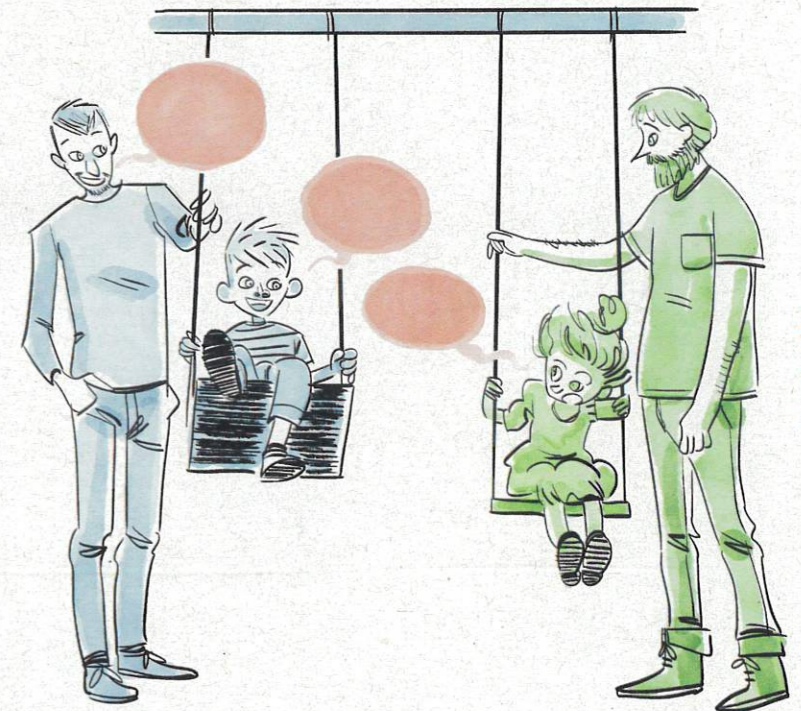
Gakoa kontsekuentzia eta koherentzia dira. Inguruan erdaldunak daudenean ere, haurarekin euskarari eustea funtsezkoa da. Deserosotasunak ekiditeko, azaldu ingurukoei zergatik egiten duzun: "niretzat garrantzitsua da haurrak nirekin duen harremana euskaraz identifikatzea".

Familia bitarikoak (guraso bat euskalduna):

Gaztelaniaren inertzia soziala oso indartsua denez, guraso euskaldunak intentsitate eta proaktibitate berezia behar du. Haurarekin bakarrik dagoen uneak aprobetxatu behar ditu euskara intentsitatez elikatzeke.

Familia erdaldunak:

Zuen rola motor gisa ezinbestekoa da. Lorpenak txalotu, interesa erakutsi eta euskararekiko begirunea transmititzea da biderik indartsuena.

Gomendio pedagogiko berezia:

Historia Linguistikoa. Amonarrizek proposatzen duen bezala, partekatu zuen seme-alabekin zuen historia linguistikoa.

Zergatik ikasi zenuten euskara?

Zergatik ez dakizue (oraindik) ondo?

Zergatik nahi duzue beraiek jakitea?

- Zuen asmoak eta ilusioak partekatzeak haurren motibazioa biderkatzen du. Hizkuntza "goxo ematea", maitasunari lotuta, epe luzerako bermerik onena da.

Ekosistema komunikatiboa: eskola, aisialdia eta kultura

Gaur egun "bidegurutze" soziolinguistiko batean gaude. 1980an gazteen %20ak soilik zekiten euskaraz; gaur egun, ezagutza ia unibertsala da gazteen artean. Hala ere, erabilera da gure erronka nagusia. Erabileran jauzia emateko, lau faktore hauek zaindu behar ditugu:

1. Familiaren babesa:

Gurasoen eredia eta konpromiso esplizitua.

2. Helduen arteko erabilera:

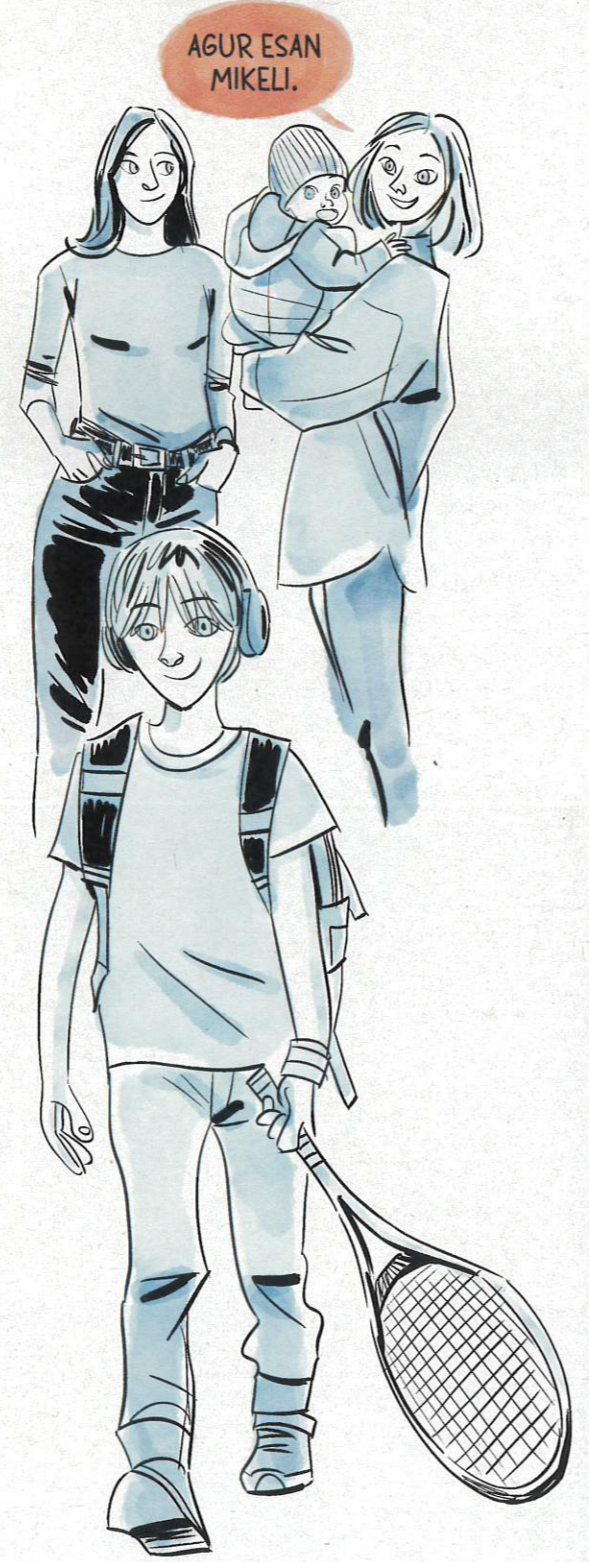
Zer ikusi, hura ikasi. Haurrak helduak euskaraz ikusten baditu, naturaltasunez egingo du berak ere.

3. Eskolaz kanpoko jarduerak:

Hauek euskaraz izan daitezten saiatu behar dugu, euskara aisialdiko eta emozioetako hizkuntza izan dadin.

4. Kultura-kontsumoa:

Pantailak, liburuak eta antzerkia. Euskal kultura kontsumitzeak hizkuntza-maila eta iruditegia aberasten ditu.

Guraso taldeen eta batzordeen indarra

Banakako lana kolektiboan indartzen da. Ikastoletako gurasoen euskara-batzordeak pieza klabeak dira gurasoen arteko sarea josteko, Amonarrizek azaltzen duenez. Ez da soilik ekintzak antolatzea, mezu kolektibo bat bidaltzea baizik: **"Hau ez da inposaketa bat, gure komunitateak eta gurasook nahi dugun helburua baizik"**. Ekimen estrategiko batzuk:

Harrera linguistikoa:

Kanpotik datozen familia berriei euskararen garrantzia eta gure ilusioa hurbiltasunez azaltzea, euskara integrazioarako tresna dela erakutsiz.

Kantu saioak eta mendi irteerak:

Giro erdaldunetan "arnasgune funtzionalak" sortzeko.

Praktika-taldeak:

Gurasoen artean euskara praktikatzeko guneak, beldurrak alde batera utzita.

Erabaki kontzientea eta gozamina

Euskara transmititzea ez da inertziaz gertatzen den zerbait; gurasook modu kontzientean hartu beharreko erabakia da. Pazientzia eta denbora eskatzen du, baina gure seme-alabei bizitarako baliabide paregabea eta ziurtasun-iturri indartsua ematen diegu. Haur bat bere "larruzal linguistikoan" eroso sentitzen denean, bere behar guztiak adierazteko gai denean, munduaren aurreko

segurtasuna irabazten du. Guraso agurgarriok, prozesu honen parte aktibo izatera eta euskara gozaminez hartzera gonbidatzen zaituztegu. Estrategia eta azalpen sakonagoak bereganatzeko, Ikastolen Elkartearen youtube kanalean Paula Kasaresen eta Kike Amonarrizren saio osoak ikustea gomendatzen dizuegu.